

Amiről tudunk, s amiről nem

Az előző héten kétségkívül elsősorban a külpolitika hívt fel magára a közfigyelmet. Brüsszel, Prága, Moszkva tárgyalásztalai mellett — nem említve a véleményegyeztetések és befolyásolások egyéb terepeit — a jövőendő világalkat rész munkálatainak szorgalmazkodtak Amerika vezénylese alatt és Oroszország érdekeire tekintve az európaiak. Hazánk reális esélyként fogadta el a NATO-tagsághoz vezető békepartneri viszony megajánlását, s nagy reményeket fűz Clinton elnöknek ahhoz az ígéretéhez, hogy az Egyesült Államok tanácskozást hív össze a közép-kelet-európai térség gazdasági helyzetének jobbítása érdekében. A magyar kormány ésszerű álláspontja az — egyetértésben Lengyelországgal s ellénkezve a cseh helyzetminősítéssel, hogy az általunk kezdeményezett visegrádi társulás a Nyugathoz integrálódásnak és onnan érkező bármiféle támogatásnak az egyedi fellépésnél nagyságrenddel jelentősebb esélyeit biztosíthatná. Politikai indíttatás függvénye, hogy e közelmúltban született egyezségeket határainkon belül ki s hogyan értékelte. A kommunista világrend megtartásáért Moszkvába „guruló dollárok” ügyében „sáros” MSZMP utódló vezéralakja, *Horn Gyula* például sajtószerefen amellet voksol, hogy ragaszkodnunk kellett volna az azonnali NATO-csatlakozáshoz.

Horn Gyula nem minden ok nélkül hallatja hangját (ki tudja, hányszor halljuk majd még, hogy két kezével szerelte le a vasfüggőnyt?!), hiszen a pártpolitikai belviszonyok ismeretében minden bizonnyal magára maradt MSZP-t vezet a választásokon túlra, ezért szüksége van a közmege-rendítő megszólalásokra. Hiú reményeit élteti, hogy im-már visszavonhatatlan nyíltsággal állt az MSZP mellé egy-kori elv-társa, az MSZOSZ-társágot és társadalombiztosítási vagyont vezérlő *Nagy Sándor*. E jeles férfiú — miközben a szocialisták borsodi listájának élére állt —, nem átal-lotta egyszersmind kijelenteni, hogy viszont az MSZOSZ egyetlen pártot sem támogat nyíltan a parlamenti választási kampány során. Ami kijelentés elhatározása tükrében több mint álságos. Miként szemforgató az is, hogy a politikusi kompetenciája idején létesült, s eleve csődre kárho-ztatott szocialista nagyberuházások megyéjében a károko-zók egyikeként a mára fényre derült nyomorúságot ő fog-ja (s e kormányzati ciklus véteként) számon kérhetni. Nincs-e hát teljességgel igazuk az MDF képviselőtében szót emelő pártpolitikuskoknak, amikor leszögezik, hogy legfőbb ellenfelüknek az MSZP-t tekintik?! S egyben mindazokat, akik a múltból átmentett hatalmukat annak a tévképzetnek a terjesztésére használják, hogy ha visszajön-nének, holnap Kánaán teremhetne ebből az országból!

Persze, fennáll a veszélye annak, hogy jelentős töme-

gek véleménye alakul anélkül, hogy pontos ismeretük len-ne hazánk valós helyzetéről, okok és következmények, örökségek és eredmények viszonyáról. Elég arra utal-nunk, hogy a pártatlan tájékoztatásra hivatott média mily-lyen terjedelmi arányokkal és hangsúlyokkal ad számot közállapotainkról. Az úthálózat bővítésében, a települési infrastruktúra fejlesztésében, a távközlés korszerűsítésé-ben tagadhatatlanul jelentős eredményeket elért miniszteri-um nagyobb sajtófigyelmet von magához azzal a döntés-sel, hogy ki és milyen hatáskört gyakorol a MÁV felett a kormánybiztos kinevezése esetén, s mi erről a képviselői posztra kacsintó szakszervezeti vezető véleménye. Az ok-tatási ágazatot megújító törvények ismeretében is súlyo-zottabb, hogy a fellépése első pillanatától monomániásan sztrájkot kiáltó szakszervezeti elnök asszony vélekedése kapjon szárnyra minél gyakrabban.

A szűkebb-tágabb közösségek életét alapvetően befo-lyásoló egyedi történések és folyamatok helyében rendre személyekkel foglalatokodó hírnyalábokkal ostoroznak. Hírünk a világról nap mint nap összeszűkül. Ahhoz ké-pest, amit áttekintően meg kellene tudnunk arról, honnan jutottunk el oda, ahol tartunk; ahol tartunk, az milyen mérté-kiig tekinthető eredménynek és mulasztásnak; milyen esélyeinkkel számolhatunk a legközelebbi jövőben. De nem! Nap mint nap azt halljuk a rádióban, nézzük a televí-zióban, hogy mit mondott a sajtó által hiteltelennek ítélt (?) Tom Kennedy a sajtó által hitelesnek ítélt (?) holland újságírónak, mit mondott a sajtó által hitelesnek ítélt (?) **Eörsi István** a német televízióban, s hogyan forgatta ki sz-avait a sajtó által hiteltelennek ítélt (?) közszereplők sora. (Amúgy felhívatik a figyelem, hogy a médiabojtkothoz csatlakozott **Eörsi**, aki hetekkel korábban a sajtóban sajnál-kozott, mert *Bánó András* valótlán állítása miatt nem le-het élharcos-hivatkozás, nos, ugyanezen **Eörsi** most mi-ként fordítja szavát, veszi védelmébe önküizetésének fóru-main a hajdan kárhozzatottat.)

Egyre gyakrabban kell tapasztalnunk, hogy a tények egyáltalán nem makacs dolgok számunkra, ha a látszatot találják elénk tényként, s nem áll módunkban a valóság-gal egyeztetésnek ellenőrző lehetősége. S e tekintetben aligha eshet lataba, hogy ki milyen megfontolással manipu-lál az információkkal. Mert a sajtó hatalmas véleményala-kító eszköz, de ne lehessék külön politikai hatalom. Öncé-lú eszköz, ahol előfordulhat az a belterjes aránytévésztés, hogy a hadügyminiszter *Für Lajosnak* is azt a kérdést sze-gszik neki, mit szól a rádiós Babiczky Klára leváltásához!